

якого дитина, яка має проблему про яку не хоче розповідати, завдяки роботі із певною казковою ситуацією зможе її виявити та знайти рішення спільними зусиллями – дитини та вчителя чи психолога. Варто відзначити, що казкотерапію добре використовувати для дітей які проявляють агресію чи сором'язливі, невпевнені у собі чи здатні до брехні.

Терапевтична казка відрізняється від звичайної тим, що в терапевтичній дитина бачить головним героєм самого себе. Вчитель чи психолог складає казку про того чи іншого героя і пропонує дитині, для того щоб воно зрозуміла як вчинила та зрозуміла свої помилки. Під час розповіді такої казки дитина порівнює себе, свої вчинки і робить власні висновки. Така робота із казкою може проводитися декілька разів. Наприклад, для того щоб скласти казку із терапевтичним ефектом нам необхідно:

- чітко визначити питання, яке тривожить дитину;
- підібрати можливі шляхи його вирішення за допомогою персонажів;
- втілити у ролі головного героя риси поведінки та окремі ознаки, що притаманні дитині;
- знаходити в процесі казкової розповіді шляхи вирішення існуючої у дитини проблеми.

Також гарного результату набуде та казка, яку дитина складе самостійно без допомоги оточуючих.

На нашу думку, казкотерапія є чудовим «помічником» вчителів та психологів, за допомогою такої арт-терапевтичної технології ми можемо швидко та ефективно розв'язати проблему, яка турбує дитину. Допомогти дитині прожити разом із казкою «доросле» життя, попередити можливі проблеми у майбутньому та створити атмосферу довіри до світу, відчуття безпеки. Завдяки простоті у використанні пропонованої технології та порівняно легкої обробки результатів – казкотерапія є досить популярною не лише у роботі з дітьми, але й з дорослими.

Список використаних джерел:

1. Хіля А.В. Актуальні проблеми організації навчально-виховного процесу у школі I-III ступенів в контексті реалізації ідей інклюзивної освіти / А.В. Хіля // Традиції та інновації в практиці початкової школи : збірник наукових праць – Сімферополь : КІПУ, 2012. – С. 93-97.
2. Наказ Міністерство освіти і науки України від 5 серпня 2016 року №948 «Про затвердження змін до навчальних програм 1-4-х класів загальноосвітніх навчальних закладів» [Електронний ресурс] / Режим доступу : Пошукова система : «Верховна рада України : Законодавство» // zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi. – Назва з екрану.
3. Khilya A.V. Current issues of inclusive education in Ukraine / A.V. Khilya // The Ninth International Congress on Social Sciences and Humanities. Proceedings of the Congress (December 2, 2016). «East West» Association for Advanced Studies and Higher Education GmbH. – Vienna. 2016. – P. 40-45
4. Деркач О. О. Педагогіка творчості: Арт – терапія та казко терапія на допомогу вчителю, вихователю, практичному психологу : Навчально – методичний посібник / О.О. Деркач. – Вінниця, ВДПУ. 2009. – 95с.
5. Шувар Н.М. Казка як метод сучасної психологічної корекції для дітей старшого дошкільного віку / Н.М. Шувар // Суспільні трансформації і безпека: глобальний, національний та особистісний виміри: Матеріали доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції (12 червня 2014 р.). – Львів: Львівський інститут МАУП, 2014. – С. 79-83.

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОЕКТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У КОНТЕКСТІ ІДЕЙ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Н.Оніщук, здобувач ступеня вищої освіти «магістр»

*Науковий керівник: Л.В.Любчак, кандидат педагогічних наук, доцент
Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського (Україна)*

ORGANIZATION OF PROJECT ACTIVITY OF THE YOUNGER PUPILS IN THE CONTEXT OF THE IDEA OF THE NEW UKRAINIAN SCHOOL

N.Onishchuk, master's student

Vinnitsia Mykhailo Kotsiubynskiy State Pedagogical University (Ukraine)

Анотація. У статті обґрунтовується доцільність використання проектної діяльності на уроках у початковій школі в контексті ідей Нової української школи. Розкривається зміст поняття «компетентність». Визначається роль педагога у дослідницькій діяльності учнів.

Ключові слова: технології навчання, метод проектів, молодший шкільний вік.

Abstract. The article analyzes: the main ideas of the New Ukrainian School; the feasibility of using project activity in elementary school; content of the concept of «competence» and analyzed the role of the teacher in the research activities of students.

Key words: teaching technology, project method, junior school age.

Сучасна українська школа на даному етапі розвитку переживає суттєві зміни. Перед творчо працюючими педагогами стоїть завдання із школи, яка орієнтована на здобуття учнями знань, умінь та навичок створити Нову українську школу, котра замість даних канонів буде формувати компетентності, які потрібні сучасній людині у конкретних життєвих ситуаціях, заохочувати дітей до навчання впродовж життя, робити їх успішними.

З першого вересня 2018 року всі першокласники країни навчатимуться за новим Державним стандартом початкової загальної середньої освіти, який затверджено 21 лютого 2018 року. У цьому документі враховано досвід семи успішних країн світу та найкращі українські традиції, які пов'язані з використанням активних методів навчання та виховання учнів та гуманістичними ідеями Василя Олександровича Сухомлинського.

Від початкової освіти передусім залежить виховання молодого покоління українців, які віритимуть у себе, свій потенціал і свою спроможність змінювати країну. Основна відмінність нового Стандарту – орієнтованість на здобуття учнями компетентностей, а не лише знань. Головною ідеєю Нової української школи і нового Стандарту зокрема є навчання, побудоване на компетентностях. Закон «Про освіту» дає таке визначення компетентності: «динамічна комбінація знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей, що визначає здатність особи успішно соціалізуватися, провадити професійну та/або подальшу навчальну діяльність». Тобто це здатність використовувати знання і навички у повсякденному житті. Лілія Гриневиц зазначила, що школа має готувати дитину до життя у ХХІ ст. «Саме тому в законі ми прописали інший підхід до навчання: переходимо від школи, в якій тільки напихають знаннями та відтворюють їх, до школи компетентностей» [6].

У Новій українській школі пріоритетним має бути принцип визнання цінності дитинства, так званий «дитиноцентризм». Учень повинен стати центральною фігурою в класі. Тому у процесі навчання має враховуватись той факт, що діти за своєю природою талановиті, допитливі, здатні висувати цікаві та оригінальні ідеї, розмірковувати над «серйозними» питаннями. Опора робитиметься на інтегроване навчання, яке має розвантажити сучасного школяра, а проектна дослідницька діяльність допоможе вирішити чисельні проблеми освітянської системи.

Роль учителя в Новій українській школі – це позиція вдумливого помічника, який скерує дослідницьку пізнавальну діяльність дітей. Педагог сприятиме широким можливостям для вибору досліджень, заохотить старанність і персональну відповідальність учнів. Тому досить актуальним, на даному етапі розвитку освіти, є метод проектів. Саме даний метод сприятиме розвитку пізнавальних інтересів молодших школярів і, викликаючи в учнів зацікавленість, спрямовує їх на процес дослідження. Для вчителя важливо проростити паростки цієї допитливості та навчити своїх вихованців здобувати нові знання, спостерігати, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки і закономірності, працювати в команді та індивідуально. Кожен може відчутися своєю значущістю, пережити ситуації успіху, відчутися вплив позитивної емоційної атмосфери, працюючи над завданнями проекту в команді чи самостійно. У роботі над проектами вчитель має працювати над помірними і посильними

завданнями, опиратися на попередній досвід учня, а завдання мають відповідати віковим особливостям школярів.

Для молодших школярів робота над проектами наповнена різними видами діяльності. У них переважає рухова активність, в основі якої – ігрова і дослідницька діяльність. Кожен тиждень у першому класі, з нового навчального року, буде підпорядкований одній темі: «Осінь», «Таємниці космосу», «Числа в моєму житті» тощо. Учні, стаючи активними учасниками навчального проекту, досліджуючи щось нове, отримують новий досвід, зможуть виготовити потрібну річ і продемонструють її публічно. Кожен шкільний день закінчуватиметься обміном вражень, емоцій від побаченого, почутого. У міру дорослішання молодших школярів, учням можна запропонувати роботу над проектами «Як тварини готуються до зими», «Милі серцю первоцвіти», «Птахи – наші друзі» та багато інших.

Отже, в організації проектної діяльності не існує і не може існувати єдиних рецептів, оскільки ця діяльність є особистісною та індивідуальною й залежить від досвіду вчителя та його учнів, проблемного поля, мети діяльності педагога, вибору шляхів вирішення проблеми тощо. Головне – тримати в полі зору ознаки проектної діяльності та принципи, на яких вона будується.

Важливо ставити для себе довгострокову педагогічну мету: розвинути пізнавальні інтереси учнів; допомогти учням полюбити читання; навчити учнів бути відповідальними; здружити колектив дітей; привернути увагу батьків до школи тощо. Корисно відійти від канонів і стереотипів традиційної педагогіки, де кожен крок учня перебував під контролем учителя. Якщо дітям надати можливість виявити свою особистість, ствердити себе у колективі і дозволити їм навіть помилитися, в учнів сформується творче мислення. Можливо, їх помилки призведуть до виявлення нових проблем, а звідси – й виникнуть ідеї наступних проектів. Потенціал проектної роботи не повинен зашкодити виконанню навчальних програм. Варто організувати проектну діяльність так, аби робота над навчальним проектом стала для учнів очікуваною подією, а не буденністю.

Досвід організації проектної діяльності з учнями молодшого шкільного віку дає можливість переконатись, що використання методів активного навчання допомагає школярам краще орієнтуватися в життєвих ситуаціях, критично мислити, використовувати сучасні технології, аналізувати явища, зіставляти, виділяти головне, застосовувати набуті навички на практиці, формувати комунікативні вміння. Підвищується інтерес учнів до знань, зростає самоповага. Постійне впровадження даних методів навчання в практику роботи школи I ступеня робить навчально-виховний процес значущим, орієнтованим на особистість учня. У дітей зникає страх перед неправильною відповіддю. Самостійний пошук учнями відповіді на запитання «Чому? Для чого?» приносить масу задоволення не тільки вчителю, а насамперед самому учню.

Таким чином, метод проектів є сучасною педагогічною технологією, використання якої створює умови для всебічного розвитку особистості у процесі організації творчої діяльності. Успіх застосування проектної технології залежить від усвідомлення вчителями початкових класів її значення, знання й дотримання ними алгоритму її організації. Складно переоцінити користь методу проектів у діяльності вчителя початкової школи. Проте він не є альтернативою класно-урочній системі. На нашу думку, його варто сприймати як додатковий засіб, що розвиває пізнавальну сферу та особистісні якості молодшого школяра. За допомогою використання методу проектів підвищується пізнавальний інтерес молодших школярів до навчання.

Список використаних джерел:

1. Бабій К.Н. Нетрадиційний урок за проектною технологією / К.Н. Бабій, А.М. Бахтарова, І.Б. Литвененко // Управління школою. – 2007. – №1. – С. 22.
2. Білик В. Проектна діяльність – основа розвитку творчих здібностей молодших школярів / Віра Білик // Початкова школа. – 2013. – № 5. – С. 6-8.
3. Демченко Л. В. Проектна діяльність – умова активізації пізнавальних мотивів / Л. В. Демченко // Основи здоров'я. – 2013. – № 3. – С. 2-6.

4. Онопрієнко О.В. Управління проектною діяльністю молодших школярів: Навчання і виховання учнів 4 класу : методичний посібник для вчителів / О.Я. Савченко // Початкова школа. – 2005. – №2 – С. 53-54.
5. Проекти в початковій школі : тематика та розробка занять / О. Онопрієнко, О. Кондратюк // Шкільний світ. – 2007. – 128 с.
6. Л.Гриневич https://dt.ua/EDUCATION/liliya-grinevich-perehodimo-vid-shkoli-v-yakiy-tilki-napihayut-znannya-ta-vidtvoryuyut-yih-do-shkoli-kompetentnostey-252819_.html
7. http://osvita.ua/school/lessons_summary/proftech/24899/
8. Лазаренко Н. И. Проектная технология в обучении: от веб-квеста до блог квеста / Н. И. Лазаренко // Педагогические инновации – 2017: материалы международной научно-практической интернет-конференции, Витебск, 17 мая 2017 г. / Витеб. гос. ун-т ; редкол.: Н.А. Ракова (отв. ред.) [и др.]. – Витебск : ВГУ имени П.М. Машерова, 2017. – С. 88.

ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ МУЗИЧНО-ПІЗНАВАЛЬНОГО ІНТЕРЕСУ УЧНІВ МОЛОДШИХ КЛАСІВ

Л.М.Онофрійчук, кандидат педагогічних наук, старший викладач

М.Собко, здобувач ступеня вищої освіти «магістр»

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського (Україна)

WAYS OF THE FORMING MUSICAL AND COGNITIVE INTEREST OF YOUNGER SCHOOLCHILDREN

L.M. Onofrichuk, Candidate of Pedagogic Sciences (Ph.D.), Senior Lecturer

M.Sobko, master's student

Vinnitsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University (Ukraine)

***Анотація.** Стаття присвячена проблемі формування музично-пізнавального інтересу учнів молодших класів. З'ясовано стадії розвитку інтересу школярів. Визначено способи педагогічного впливу, які спрямовані на вирішення даної проблеми в процесі музичної діяльності.*

***Ключові слова:** інтерес, музично-пізнавальний інтерес, творча діяльність.*

***Abstract.** The article is devoted to the problem of the forming musical and cognitive interest of younger schoolchildren. The stages of development of schoolchildren's interest are determined. The methods of pedagogical influence aimed at solving this problem in the process of musical activity are determined.*

***Keywords:** interest, musical and cognitive interest, creative activity.*

Освітня реформа передбачає суттєвий перегляд змісту і функцій шкільної художньо-естетичної освіти. Основна її мета вбачається в набутті загальнокультурної компетентності, впровадженні інновацій, умінні навчатися упродовж життя. Це передбачає становлення світоглядних уявлень учнів, їх здатності до сприймання, розуміння і творення художніх образів.

Щоб навчати по-новому, вчитель повинен прилучати учнів до світової культурної скарбниці, постійно експериментувати та імпровізувати в пошуках сучасних методів впливу на особистість. Тому серед багатьох проблем початкової школи однією з найбільш складних і актуальних є формування пізнавального інтересу школярів до творів мистецтва.

Як свідчить практика, саме в молодшому шкільному віці необхідно виховувати любов та інтерес до музики як до мистецтва.

Сучасні філософи Г. Апресян, В. Андрущенко, І. Бойко, М. Каган розглядають інтереси, в тому числі і художньо-естетичні у взаємозв'язку з духовним життям суспільства. Проблема інтересу інтенсивно розроблялася вченими-психологами А. Леонтьєвим, А. Петровським, С. Рубінштейном, які стверджували, що інтерес формується на основі потреб і виступає як безпосередній, внутрішній стимул діяльності людини.

Педагогічна наука вважає, що навчальний інтерес у сучасній школі повинен викликати радість пізнання, а школа – бути справжнім «будинком радості».